

پیام‌های یک انتخاب

پس از یک دوره طولانی یعنی با گذشت بیش از دو سال از پایان دوره ریاستی ژنرال میشل عون، روز پنجشنبه گذشته رئیس جمهور لبنان در یک رقابت معنادار انتخاب شد. به این ترتیب، ژنرال ژوزف عون به‌عنوان رئیس‌جمهور که البته هیچ قربانی با میشل عون ندارد، با ۹۹ رای از پالمان تایید گرفت. نظام پارلمانی توافقی در لبنان که مناصب اصلی را در اختیار سه طایفه مارونی، سنی و شیعه قرار داده، همواره برای تعیین این‌روسا، با کشمکش و رقابت جدی روبه‌رو بوده و به‌دلیل نوع ارتباطات احزاب و طوایف لبنان با کشورهای منطقه و جهان، این‌روزها با تأثیرپذیری از بازیگران خارجی، سامان یافته است. تحولات پرشدت ۱۵ ماهه در غزه و لبنان، زمینه‌هایی را برای یک روایت‌سازی و جنگ روانی و شناختی فراهم کرد تا برخی احزاب مارونی مثل قوالت‌لبنانی به ریاست سمیر جعجع، جمیل و چهره‌هایی از اهل سنت لبنان، این فضا را ترویج کنند که ضعیف‌شدن حزب...، مقدمه حذف آن از روندها و ساختارهای سیاسی در لبنان است و آرزوهای خود را نیز با صدای بلند اعلام کردند. قطری‌ها در رقابت با سعودی‌ها با ژوزف عون مخالف بودند و سمیر جعجع که سال‌هاست به‌دنبال کسب ریاست‌جمهوری است، به‌شدت با ژوزف عون مخالف بود و حزب...، نیز از دو سال قبل، سلیمان فرنجه را برای این مسئولیت مناسب می‌دید و جبران باسیل، داماد میشل عون و رئیس حزب ملی آزاد، خود را برای تصدی ریاست‌جمهوری مطرح می‌کرد، باید توجه داشت‌که مذاکرات مربوط به آتش‌بس در جنوب لبنان که زمینه رایزی برای انتخاب رئیس‌جمهور لبنان با نپیه بری را فراهم کرد، شدت واگرایی در بین سران مارونی و رقابت جدی بین عربستان و امارات با قطر را که در دو ماه گذشته در کنتر ترکیه، جایگاهی در سوریه کسب کرده و وزن‌کشی هریک از چهره‌های کاندیداشده، مجموعاً همه رقیبا را به پذیرش ژوزف عون سوق داد و همگی کناره‌گیری کردند. ۹ ژانویه در یک نشست صبحگاهی، تمامی طرف‌های داخلی و خارجی، نفوذ و ابزارهای خود را به‌کار گرفتند و به ۷۱ کرسی در مقابل ۲۰ رای باطله و ۳۷ رای سفید رسیدند. به‌همین دلیل آمریکا، فرانسه و عربستان برای نشست عصرگهی مجلس چاره‌ای جز مذاکره با نپیه بری و نماینده حزب...، نداشتند. این مذاکرات و مجموعه‌ای از شروط ضمن آن، که توسط ژوزف عون و طرف‌های حامی وی پذیرفته و عملیاتی‌شدن‌شان تضمین شد، دارای محورهای مختلفی است که از یک سو جایگاه مؤثر و مقتدر جناح شیعه در ساختار قدرت و ترسیم رویکردهای بعدی حکمرانی را نشان می‌دهد و از سوی دیگر دارای پیام‌های ویژه‌ای به رژیم صهیونی و طرف‌های منطقه‌ای است. از جمله توافقات صورت‌گرفته که نشست عصرگاهی مجلس را به نتیجه ۹۹ رای برای ژوزف عون‌رساند، انتخاب نجیب میقاتی به‌عنوان نخست‌وزیر است که از امروز رانزنی فراکسیون‌های حزبی برای انتخاب نخست‌وزیر در مجلس لبنان آغاز می‌شود. البته حفظ وزیر اقتصاد که رکن اصلی تصمیمات راهبردی در حکومت لبنان است نیز در اختیار طایفه شیعه خواهد بود. بازسازی لبنان و عقب‌نشینی کامل رژیم صهیونی در جنوب لبنان و اجرای کامل قطع‌نامه ۱۷۰۱ توسط رژیم صهیونی و تعیین فرمانده جدید ارتش با مشورت و نظر فراکسیون شیعه، از جمله توافقات با ژوزف عون و نمایندگان آمریکا، فرانسه و عربستان است. در مقابل میقاتی که از حمایت بخش بزرگی از نمایندگان طوایف مختلف برخوردار است و طرف‌های خارجی نیز با وی همراه هستند، جناح جعجع و جمیل و برخی چهره‌های اهل سنت و... در حال تلاش برای مطرح‌کردن چهره دیگری از اهل سنت برای تصدی نخست‌وزیری هستند که انگیزه اصلی آنها، مقابله با توافقات طایفه شیعه با ژوزف عون است و مخروچی از نمایندگان اهل سنت در مجلس را مطرح کرده‌اند. این در حالی است‌که مخروچی در وزن و سطح نجیب میقاتی نیست و امکان کسب حمایت خارجی و داخلی در قیاس با میقاتی را ندارد. به‌ویژه این‌که عنصر مهم اثرگذاری پول که معمولاً توسط عربستان سعودی، امارات و قطر و کشورهای عربی توزیع می‌شود، نیز وجود ندارد و مسیر این هزینه‌ها اکنون در حمایت از میقاتی است. پارامترهای زیادی بر این دلالت دارند‌که بازیگران مؤثر خارجی در تحولات لبنان در رویکردشان به آرام‌سازی و پرهیز از شفاف و متنازع‌گراییش دارند. این رویکرد در یک نگاه مرحله‌ای به وضعیت سوریه، بر نوعی آرام‌سازی در وهله اول، و سپس استحکام‌سازی و جلوگیری از هرج‌ومرج کنترل‌نشده مبتنی است تا امکان مدیریت تحولات در سوریه را فراهم کنند. این رویکرد جدید در انتخاب نخست‌وزیر لبنان، اگرچه با تجارب گذشته‌ای که مدت‌ها هم برقرار بوده گره خورده، با این حال نگرانه معتقد است نیازهای راهبردی بازیگران بزرگ بین‌المللی و منطقه‌ای، فعلاً انتخاب سریع نخست‌وزیر را در اولویت قرار داده است.

خبر

محمد عابدینی، شهروند ایرانی که در ایتالیا و در پی اتهام افکنی آمریکا مبنی بر تامین قطعات پهپادهای ایرانی از یک شرکت آمریکایی بازداشت شده بود، دیشب به ایران بازگشت. در اواسط آخرین ماه سال میلادی گذشته عابدینی در بدو ورود به فرودگاه میلان ایتالیا با ادعای آمریکایی‌ها مبنی بر مشارکت در صادرات قطعات به‌کار رفته در پهپادهایی که یک پایگاه آمریکایی را هدف قرار داده

پایان گروگانگیری شهروند ایرانی توسط آمریکا

بود، بازداشت شد. آمریکایی‌ها مدعی هستند عابدینی به واسطه یک ایرانی دیگر از شرکت آمریکایی قطعاتی را خریده است که در پهپادهای که یک سال پیش نظامیان آمریکایی را در پایگاه هوایی این کشور در اردن هدف قرار داد و منجر به کشته شدن سه نفر از آنها شد، به کار رفته است. اواسط هفته گذشته بعد از خبر آزادی جیجیلی سالا، خبرنگار ایتالیایی که به واسطه نقض قوانین ایران در اواسط آذر ماه بازداشت شده

«جام جم» از استدلال‌های موافقان و مخالفان پذیرش خواسته‌های گروه ویژه اقدام مالی گزارش می‌دهد

اف‌ای‌تی‌اف چالش یا راهکار؟!

ایران را تهدید کند. آنها معتقدند که FATF به عنوان ابزاری در دست قدرت‌های غربی عمل می‌کند و می‌تواند به نظارت و کنترل بیشتر بر فعالیت‌های اقتصادی ایران منجر شود. آنها به عدم اعتماد به نهادهای مالی و سیاسی غربی اشاره می‌کنند و می‌گویند که این نهادها به‌دنبال منافع خود هستند و پیوستن به FATF در شرایط تحریم عملی نمی‌تواند مسیر دور زدن تحریم‌ها را لو داده و بار دیگر زنجیره تحریمی علیه کشور را تقویت نماید. همچنین منتقدان بر عدم تضمین گروه ویژه اقدام مالی برای خارج‌کردن ایران از لیست سیاه این گروه تأکید دارند و با استناد به سخنان عبدالناصر همتی، وزیر امور اقتصادی و دارایی کنونی که گفته بود «پذیرش CFT و پالرمو به خروج از لیست سیاه FATF ختم نمی‌شود و باید برای خروج از این لیست تلاش‌های بسیار گسترده‌ای کنیم» از زیاده‌خواهی‌های متواتر گروه اقدام مالی سخن می‌گویند. محسن رضایی، از اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام و از منتقدان پذیرش مطالبات گروه اقدام مالی به همین مسأله اشاره می‌کند و می‌گوید از ۴۱ توصیه FATF فقط به دو توصیه عمل نشده است، اما این گروه حتی برخی توصیه‌های عمل شده ایران را هم نپذیرفته است. یا سعید جلیلی، از دیگر اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام با اشاره به اجرای ۳۹ توصیه گروه اقدام مالی معتقد است: «در FATF ما باید طلبکار باشیم. ما تعهدات خود را انجام دادیم و باید از طرف مقابل بخواهیم که تعهدات خود را انجام دهد.»

چه باید کرد؟

آنچه مشخص است هیچ فردی در داخل و هیچ نهادی در خارج از کشور نمی‌تواند تضمین دهد‌که پذیرش خواسته‌های جنجالی FATF می‌تواند به خروج ایران از لیست سیاه منجر شود و عملاً با تصویب لوابح CFT و پالرمو مشکلی از مشکلات اقتصادی کشور حل نخواهد شد؛ چرا که مکانیسم رای‌گیری در گروه ویژه اقدام مالی براساس اجماع است و همه کشورهای اصلی عضو باید به خروج ایران از لیست سیاه رای بدهند. ناگفته پیداست که شوریهایی همچون آمریکا، رژیم صهیونیستی، انگلیس، فرانسه، آلمان و ... حاضر به تأیید چنین مسأله‌ای نبوده و درنهایت با رای یک عضو مخالف نیز این مسیر تنها می‌تواند به امتیازدهی بدون دستاورد منتج شود. به نظر می‌رسد تمرکز بر موضوعاتی که پایان ناکام آنها از بیش مشخص است به عوض شدن جای حاشیه و متن در سپهر سیاسی کشور منجر شود. شاید وقت آن رسیده است که یک‌بار برای همیشه کلید حل مشکلات را نه در واشنگتن و ژنو که در تهران جست‌وجو کرد.

دیدگاه منتقد

پذیرش FATF بدون رفع تحریم بی‌معناست

برخی معتقدند که پیوستن به این گروه و پذیرش مقررات آن، می‌تواند مشکلات اقتصادی و بانکی را حل کند، اما این دیدگاه خوش‌بینانه و نوعی خودفریبی است. اگر طرف‌های مقابل به تعهدات خود عمل می‌کردند، پذیرش این لوابح نیز قابل توجیه بود و ما نیز FATF را قبول می‌کردیم. اما با نقض توافقات پیشین، نمی‌توان انتظار داشت با پذیرش این لوابح، مشکلات حل شود. این موضوع زمانی قابل‌پذیرش خواهد بود‌که تمامی تحریم‌ها برداشته شود. در چنین شرایطی می‌توان گفت مسأله FATF هم حل خواهد شد. سؤال اصلی این است که آیا با پذیرش FATF، طرف مقابل محدودیت‌های اعمال شده را لغو خواهد کرد؟ حتما چنین چیزی نخواهد بود. پس در این شرایط چرا باید همه چیز را به دست کسانی سپرد که به تعهدات خود پایبند نیستند؟ با وجود اجرای ۳۹ بند از خواسته‌های ۴۱‌گانه FATF توسط ایران، این گروه همچنان خواستار نظارت و کنترل کامل بر امور اقتصادی ایران است و هنوز هم اقدامات ایران را نپذیرفته است. این مداخله در امور داخلی کشورها و ملت‌ها پذیرفتنی نیست. اگر طرف‌های مقابل به تعهدات خود عمل می‌کردند، بسیاری از مشکلات فعلی حل شده بود و به چنین بحث‌هایی نیاز نبود.

موضوع لوابح مرتبط با گروه ویژه اقدام مالی (FATF) در گذشته به‌طور دقیق در مجمع تشخیص مصلحت نظام مورد بررسی قرار گرفته است. لازم به ذکر است‌که در مقطع زمانی مربوطه، توافقی در ارتباط با مسائل هسته‌ای مطرح شد که بر اساس آن، تعهداتی متقابل میان ایران، آمریکا و کشورهای اروپایی تعیین گردید. بر اساس این توافق، طرف‌های مقابل متعهد شده بودند تحریم‌های اعمال شده بر بخش‌های نفتی، کشتیرانی و سایر بخش‌های اقتصادی ایران را لغو کنند. با این وجود، نه تنها تحریم‌ها لغو نشدند، بلکه تشدید و چند برابر نیز شدند. در این شرایط، پذیرش لوابح FATF که مستلزم نظارت این گروه بر مبادلات اقتصادی و تجاری ایران (شامل صادرات، واردات و سایر موارد) است، با ابهاماتی همراه است. از آنجا‌که گروه ویژه اقدام مالی عمدتاً تحت نفوذ کشورهایی است که به تعهدات خود در توافقی هسته‌ای پایبند نبوده‌اند، لذا پذیرش این لوابح، به منزله تسلیم کردن کامل امور اقتصادی و تجاری کشور به دست این کشورها خواهد بود. ما نمی‌توانیم در شرایطی که استکبار تمام فشار خود را بر ایران تحمیل کرده است همه اطلاعات و هستی خود را تسلیم دشمن کنیم. بنابراین چنین چیزی عاقلانه نیست.

کارگروه ویژه اقدام مالی، توصیه‌هایی برای مبارزه با این جرایم ارائه می‌دهد. نظرات اعضا را بررسی کرده و تلاش می‌کند تا پذیرش مقررات ضدپولشویی را در کشورهای مختلف جهان افزایش دهد.

منظره موافقان و مخالفان FATF

نگاهی به استدلال‌های منتقدان و موافقان لایحه FATF نشان می‌دهد که چرا این لایحه در حالت تعلیق قرار گرفته است. موافقان، پیوستن به FATF را یک نیاز اساسی برای ورود به بازارهای جهانی و رفع موانع همکاری‌های مالی با تجار و بازرگانان ایرانی می‌دانند. آنها معتقدند عدم پیوستن به این نهاد یکی از موانع اصلی بر سر راه رفع تحریم‌های مالی و مشکلات اقتصادی و تجاری کشور است. به‌عنوان نمونه محمد رضا باهنر، فعال سیاسی اصولگرا می‌گوید مسأله FATF و حل‌نشدن CFT و پالرمو یک وزنه اضافه روی تحریم‌های ظالمانه آمریکا می‌گذارد و یک خودتحریمی به تحریم‌های آمریکا اضافه می‌کند. یا محمد صدر، از اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام، FATF را از موضوع «رفع تحریم‌ها» نیز مهم‌تر می‌داند و می‌گوید اگر حتی تحریم‌ها رفع شوند اما FATF حل نشود، مجدداً مبادلات بانکی و اقتصادی خارجی کشور با مشکل مواجه خواهد شد.

در مقابل، منتقدان پیوستن به FATF بر این باورند که این نهاد به‌عنوان بخشی از ابزار اقتصادی غرب، به‌دنبال تثبیت برتری خود بر اقتصاد جهانی است. مخالفان FATF بر این باورند که پیوستن به این نهاد می‌تواند استقلال اقتصادی

مضرات آن را بیشتر از مزایای پذیرش خواسته‌های گروه ویژه اقدام مالی دانست. اکنون و کمتر از دو هفته از مطرح‌شدن این مسأله، سخنگوی مجمع تشخیص مصلحت نظام از آغاز بررسی لوابح پالرمو و CFT در کمیسیون‌های این مجمع خبر داد. به گفته سیدمحسن دهنوی، در این مرحله، بندهای مختلف لوابح مذکور مورد بحث و بررسی‌های فنی، تخصصی و کارشناسی قرار می‌گیرند. وی عنوان کرده که از دیروز، ۲۳ دی ماه، جلسه مشترک کمیسیون‌های دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام با مدیریت محمدباقر ذوالقدر، دبیر مجمع جهت اعلام نظر کارشناسی به کمیسیون مشترک مجمع برگزار شد. گزارش کارشناسی دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره لوابح CFT و پالرمو پس از نهایی شدن، برای جمع‌بندی و اظهار نظر در اختیار کمیسیون مشترک مجمع تشخیص مصلحت که متشکل از اعضای منتخب مجمع است قرار می‌گیرد.

FATF چیست؟

FATF یک سازمان فرادولتی است که سیاست‌ها و استانداردهای مبارزه با جرایم مالی را طراحی و ترویج می‌کند. این استانداردها، پولشویی، تأمین مالی تروریسم و سایر تهدیدهای مربوط به سیستم مالی بین‌المللی را هدف قرار داده است. کارگروه ویژه اقدام مالی (Financial Action Task Force) سال ۱۹۸۹ و به دستور گروه (G7) تأسیس شد و مقر آن در پاریس است. افزایش قابل توجه حجم تجارت بین‌المللی به‌دنبال گسترش اقتصاد جهان، به بروز جرایم مالی متعددی از جمله پولشویی منجر شده است.

دیدگاه موافق

فراز و فرودهای FATF در ایران

اتفاق می‌شود: یکی کاهش هزینه‌های تحریم‌کنندگان و دیگری افزایش هزینه کشورهایی که می‌خواهند بعضا تحریم‌ها را دور بزنند. یعنی اگر مثلاً کشور چین، روسیه، هندو کشورهای دیگر، بخواهند مبادلاتی با ایران داشته باشند یا بعضی از این تحریم‌های ظالمانه و ضدبشری آمریکا را دور بزنند یا اصلاً حلا خنثی کنند، آن وقت مسأله FATF دوباره می‌آید و مزاحمت ایجاد می‌کند و نمی‌توانند این کار را بکنند. حتی ایرانیان خارج از کشور آثار حقوقی نیپوستن ما به FATF را درک می‌کنند و نمی‌توانند حساب بانکی باز کنند. همچنین سفارتخانه‌های مادر بسیاری از کشورهای دنیا اجازه باز کردن حساب یا پس‌انداز یا جاری ندارند. بنابراین حل بخشی از مشکلات کشور با پذیرش CFT و پالرمو امکان‌پذیر است. برخی منتقدان می‌گویند مسائلی همچون حساب بانکی ایرانیان در خارج از کشور به دلیل تحریم‌های آمریکا دچار مشکل شده است. این مسأله درست است اما در صورتی‌که مسأله ایران و FATF حل و فصل شود این مشکل بسیار کاهش پیدا خواهد کرد. به همین دلیل باید رویه قانونی در مجمع تشخیص مصلحت نظام طی شود تا آنچه‌که امروز و در پرتو شرایط بد اقتصادی با آن درگیر هستیم کاهش یافته و کشور بتواند پس از مدتی قسمتی از فشارهای اقتصادی تحمیلی را پشت سر بگذارد. بنابراین ما باید تحریم‌های خارجی و خودتحریمی داخلی را برای کمک به معیشت مردم پشت‌سر بگذاریم.

معاون مسئول سابق سیاست خارجی اتحادیه اروپا برگزار شد. اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه پیش از این گفته بود در جریان این گفت‌وگوها طیفی از موضوعات از جمله مسائل منطقه‌ای، روابط دوجانبه و موضوع هسته‌ای و رفع تحریم‌ها مورد رایزنی قرار می‌گیرد. این گفت‌وگوها ادامه روندی است که از قبل توافقی شده بود و کام دیگری در ارتباط با گفت‌وگوهای ایران و اروپاست.

و آلمان) و همچنین معاون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپاست. دور نخست این گفت‌وگوها همراه در حاشیه هفتاد و نهمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک و دور دوم هم نهم آذرماه در ژنو برگزار شد. یک روز قبل از آن یعنی پنجشنبه، هشتم آذرماه نیز نشستی با حضور غریب‌آبادی و مجید تخت‌روانچی، معاونان وزیر خارجه ایران با انریکه مورا،

آغاز سومین دور گفت‌وگوهای ایران و اروپا

گفت‌وگوی ایران و سه کشور اروپایی عضو برجام، از امروز دوشنبه به مدت دو روز آغاز می‌شود. شهر ژنو ۲۴ و ۲۵ دی‌ماه (۱۲ و ۱۳ ژانویه) میزبان دور سوم گفت‌وگوهای ایران و سه کشور اروپایی عضو برجام (انگلیس، فرانسه

بود، برخی کارشناسان گمانه‌زنی‌هایی در تیرۀ عابدینی و آزادی قریب‌الوقوع او مطرح کردند. روز گذشته همزمان با انتشار خبر آزادی قریب‌الوقوع عابدینی، وزارت دادگستری ایتالیا طبق بیانیه‌ای اعلام کرد که اتهام مطرح شده علیه عابدینی مبنی بر مشارکت مجرمانه به منظور نقض قانون «قدرت‌های اقتصادی اضطراری بین‌المللی» آمریکا، با هیچ یک از اعمالی که طبق قوانین ایتالیا جرم شناخته می‌شود، مطابقت ندارد.

گزارش پرونده